

Vis dėlto nueinu ne į antro aukšto terasą, o laistyti gėlynų. Šiomet pavasaris buvo gana drėgnas, todėl laistyti nereikėjo. Laistymo metas atėjo tik dabar, po gan sausos pirmosios birželio savaitės.

Procesas ilgas. Vaikščiodamas su laistymo „šlanga“ jaučiu, kaip saulė lipte limpa prie nugaros. Pats karštymetis.

Šlanga. Vokiškai *die Schlange* reiškia gyvatė. Gėlynus laistau su „gyvate“. Kažkaip rojaussodiškai skamba.

Negražu lietuviškai šlangą vadinti šlanga. Bet šlangą vadinti žarna man dar negražiau. Jau geriau laistysiu iš „gyvatės“, bet ne iš žarnokų.

Paskui kasu velėną.

Kasmet žmona vis plečia savo (ir mano taip pat) gėlynus. Kasmet vis daugiau žemės „atkovojame“ iš pievos. Nugara vis dar atsukta į saulę. Dega.

– Apsirenk, nes skaudės, – sako Ramunė.

– Dar taip nebuvo, kad per daug įdegčiau, – atsakau, galvodamas apie tai, kad diena labai trumpa ir įdegti saulėje visad per maža laiko.

Paskui sėdime ant įkaitusios akmeninės tvoros, nugaras atsukę į saulę.

Po to grįžtu namo ir rašau, ir didžiausiai savo nuostabai imu jausti, jog skausnoja sprando odą.

Pasižiūrėjęs į veidrodį matau, kad sprandas ir pečiai – tarsi kokia šviežiai prinokusi braškė. O, pagaliau įdegiau.

Įdegiau? Praregėjau? Ką regiu?

– Žemaitė susituokė panašiai kaip mes: mes rugsėjo 16 dieną, o Žemaitė rugsėjo 20 dieną, ji susituokė šešiasdešimt penktais metais, o mes devyniasdešimt penktais, tik kad ji devynioliktame amžiuje, o mes dvidešimtame, – netikė-

tai ima aiškinti man žmona. – Žemaitė, išėjusi iš įkalinimo Lukiškėse (to paties pastato, kur kalėjai ir tu), 1915-aisiais šventė savo septyniasdešimtmetį, o mes lygiai po šimto metų 2015-aisiais švenčiame savo keturiasdešimtmečius, – toliau kalba Ramunė.

– Palauk, – sakau, – būtinai turiu visa tai užrašyti.

– O jeigu ką, – dar priduria ji, – tai tu esi gimęs liepos 4 dieną, o Žemaitė – birželio 4 dieną.

Ką visa tai reiškia?

Žodžiai yra riboti, skaičiai yra riboti, tai, kas žmogui nutinka šioje Žemėje, yra ribota ir apribota, daugmaž aišku iš anksto.

Yra didelė erdvė anapus ribos. Anapus apribojimo. Plotai, dykvietės, tyrai. Tai, kas neišsakoma ribotais žodžiais ir skaičiais. Visa, ką mes galime pasakyti arba suskaičiuoti, yra ribota. Todėl ir galime pasakyti arba suskaičiuoti, kad yra riba, kad skaičiuodami ir kalbėdami patys nubrėžiame tam tikras ribas.

Negirdėkite, ką kalbu. Neklausykite. Neskaičiuokite. Ženkite už to, ką girdite, matote ir skaičiuojate. Ten yra gyvybė ir gyvenimas. Visa kita yra mirtis.

Visa kita yra antkapiai.

Datos ant antkapių.

Pasakau tik gabaliukus to, ką noriu pasakyti, neturiu laiko pasakyti visa, ką noriu. Daug mano žodžių yra už laiko.

Už laiko mes galėtume pasikalbėti. Labai rimtai. Galėtume susišnekėti. Anapus kalbos, akių ir ausų. Medžių ir sapnų. Ir čia ne kliedesiai – tai, ką dabar rašau. Mes dažnai susitinkame ten – anapus kalbos ir laiko. Ir kalbamės. Jeigu dabar kas nors skaito šitą tekstą, jeigu skaitys, – su kuo jis, ji kalbasi? Argi su manim? Argi esu šalia? Kieno gyvenimas čia aprašytas? Ar mes

dalyvaujame vieni kitų gyvenimuose? Argi mes neprasilenkiamo laike? Argi yra laikas tam, kas aprašyta čia? Kas buvo, bet vis atsikartoja kiekvieną kartą skaitant tekstą.

Atsikartoja? Argi gali tavo gyvenime atsikartoti tai, kas buvo mano gyvenime? Tavo galvoje, tavo mintyse atsikartoti mano gyvenimas, ir atvirksčiai? Argi yra atsikartojimai? Viskas yra nauja. Viskas yra visada. Tik tas „visada“ įkrenta į tokius laiko gardelius, kambarėlius ir mums atrodo, kad tai buvo, yra arba bus. Jeigu pažvelgtume aukštyn, išeitume iš tų gardelių ir kambarėlių, suvoktume, kad viskas yra visada, kad nėra „buvo ir bus“, kad mes kalbamės anapus „buvo ir bus“. Kas yra Babilonas ir metaforinis kalbų sumaišymas? Argi kalbų? Tai yra gardelių ir kambarėlių sistema, apribojimų sistema, kuri neleidžia mums susikalbėti, skliaustai, skliausteliai ir klaustukėliai. Klausykite, kas turite ausis – kiškučiai ilgaausiai, saulės zuikučiai, praregėjimų blykstės.

– Biškį esi iškvaišęs ir man visai nejuokingi šitie tavo debiliški deginimai! – nuostabų kalbos perlą žiūrėdama į raudoną mano nugarą vakare pamėtėjo žmona. – Susirgsi vieną kartą kokia melanoma. Ir apskritai nežinau, ar čia tavo kokia fizinė, ar psichinė negalia, – dar pridūrė.

Šiandien ji kalba tiesiai į mano užrašus.

2015 m. birželio 13 d., šeštadienis

Ryte per Lietuvos radijo pirmąją programą pranešė, kad šiandien Anykščiuose renkasi didelė, apie šimto žmonių gimi-

nė, kurios pradininkas yra „Anykščių šilelio“ autorius, vyskupas Antanas Baranauskas.

Pranešimo klausiausi net išsižiojęs: juk A. Baranauskas buvo katalikų bažnyčios kunigas ir laikėsi celibato, kaip jis galėjo tapti šimto žmonių giminės pradininku.

Vėliau paaiškėjo, kad žurnalistai paprasčiausiai nesuvokia, ką kalba. „Anykščių šilelio“ autorius buvo ne šios giminės pradininkas, o vienas iš giminaičių.

Bet diena prasidėjo įdomiai.

Šiandien mano tėtei sukanka šešiasdešimt penkeri.

Paskambinau pasveikinti.

– Su kuo mane sveikini? – paklausė jis.

– Na, su jubiliejum, – atsakiau.

– Jubiliejus būna, kai sukanka trisdešimt, dar gal keturiasdešimt, – juokaudamas ir turėdamas mintyse, kad kitą mėnesį man ir mano žmonai sukanka po keturiasdešimt metų, atsakė tėtė. – Šešiasdešimt penkeri – prastas jubiliejus, net švęsti nesinori.

– Na na, – sakiau jam, taip pat juokaudamas, – šešiasdešimt penkeri – puikus jubiliejus, juk būna ir aštuoniasdešimtmetis, ir šimto metų jubiliejus.

Vienintelis tėvų linijoje likęs gyvas žmogus: Ramunės abu tėvai numirę, mano mama – taip pat.

Bočelis. Mūsų dukra Medeina jį taip ir vadina: Bočius.

Prieš aštuoniolika metų tokį „vardą“ sugalvojome pusiau juokais. Šiandien juokai atrodo labai rimtai.

Daug kas gyvenime per tuos aštuoniolika metų iš juokų tapo rimtais dalykais.

15:06. Lyja.

Stipriai, gausiai, šiltai.

Visą savaitę buvo karšta ir sausa. Vakaraais, prieš eidamas miegoti laistydavau gėlynus ir šiek tiek pievelę aplink namą. Lygiai tiek laiko, kiek būčiau galėjęs skirti šito savo dienoraščio (?) rašymui. Šiandien turiu šiek tiek laiko. Visa, ką parašiau per gegužę ir birželį – iki šios eilutės, – buvo parašyta neturint laiko. Visa, ką parašiau per paskutiniuosius septynerius metus, yra parašyta visiškai neturint laiko – iš didžiulio laiko trūkumo, skubant, bijant, kad nespėsiu, – neturėjau laiko išdailinti, išstbulinti to savo rašinėjimo, o juk gali būti, kad dailindamas ir „tobulindamas“ būčiau tik sugadinęs.

Nebijau neturėti laiko. Neturėdamas laiko per pastaruosius septynerius metus parašiau daug daugiau negu tada, kai laiko turėjau. Kūryba nepriklauso nuo turimo laiko dydžio, nes ji nepriklauso laikui. Bent jau tokia, kokia man patinka, kokią norėčiau kurti. Amžinybėje nėra laiko. Žmogui sunku tą suprasti.

Vakar darbo reikalais važiauvau į Alytų, paskui į Lazdijus.

Vakare nuvažiauvau į Kučiūnus. Sodininko žirklėmis nuo mamos kapo karpydamas žolę supratau, kad reikia kovoti. Prisiminiau, kai mirus mamai, iš ligoninės niekaip negalėjau pasiimti mirusiosios kūno, nes buvo penktadienio vakaras ir ligoninės biurokratams buvo patogiau kūną atiduoti tik pirmadienį. Tada rimtai galvojau. Labai rimtai. Kol supratau, kad jeigu būtų atvirkščiai – jeigu čia gulėtų negyvas mano kūnas, – mama taip lengvai nenusileistų kažkieno biurokratiniams patogumams. Taip. Tada supratau, kad turiu kovoti. Taip, kaip kovotų ji. Kaip kovojo iki paskutinės savo gyvenimo dienos.

Tą penktadienio vakarą pasipūtusiam skyriaus vyr. gydytojui įvyko didžiulė drama. Bet mirusią mamą, kuri ant krūtinės sunertomis rankomis nuolankiai „leidosi“ įdedama į juodą, užtrauktuku uždaromą maišą, išsivežiau.

Dabar taip turiu kovoti ir dėl savęs. Turi būti ne taip, kaip yra patogu spectarnyboms, prokurorams ir teisėjams. Kadangi neneigiau savo kaltės, per šešerius metus trukusį ikiteisminį tyrimą ant manęs sukrovė viską, ką galėjo: kad tik jiems būtų patogiau. Aš neneigiu savo kaltės ir dabar, bet to, kas yra ne mano, prašau ant manęs nekrauti, net jeigu jums tai ir labai nepatogu. Jie turi didelę galią ir aiškiai pasako, kas bus, jeigu tam tikrose vietose (dėl jų patogumo) nenusileisiu. Bet argi aš esu koks mankurtas? Gėda pripažint, bet keletą paskutiniųjų mėnesių buvau kažkaip primiršęs, kad esu žmogus. Buvau pamišęs savo esmę, savo tikėjimą, savo knygas, kurias rašiau pastaruosius septynerius metus. Buvau išgąsdintas ir elgiausi taip, kaip yra patogu jiems. Bijojau priešintis.

Bet jeigu bijai, esi lavonas. Jeigu eini į kompromisus, nesi vertas gyvenimo. Pamišau, kad esu pasirinkęs gyvenimą. Pastaraisiais mėnesiais prie manęs vėl pradėjo kibti depresija, nes pamišau, kas toks esu. Ėmiau elgtis taip, kaip iš manęs reikalavo, o ne taip, kaip yra būdinga elgtis man. Išklydau iš kelio. Pasislėpiau krūmuose, manydamas, kad taip bus lengviau ir paprasčiau, ir iš žmogaus ėmiau virsti baikščiu gyvuliu.

Dabar turiu vėl kovoti. Galvodamas ne apie pergalę ar pralaimėjimą. Turiu kovoti galvodamas apie kovą, tada baimė išnyksta. Privalau boksotis, nes juk pats šypsodamasis visada sakau: boksininkas daug geriau už kitus žino – jeigu nuleisi rankas, tikrai greit būsi paguldytas ant menčių.

16:45. Vėl šviečia saulė.

Šiandienos darbus jau pabaigiau. Ryte nupjoviau žolę ir po to dar šiek tiek laisčiau nupjautą pievelę. Išsiurbiau pirmą ir antrą aukštą. Sudėjau skalbinius į skalbimo mašiną. Paskui – į džiovyklę. Dalį padžioviau antrame aukšte. Į skalbyklę sudėjau kitą skalbinių partiją.

Gerai čia skamba ta „skalbinių partija“. Juokinga.

Jau daug metų namuose už skalbimą esu atsakingas aš. Pykstu, jeigu žmona arba dukra sumano kištis į šitą procesą. Tai irgi yra šiek tiek juokinga. Esu diplomuotas skalbėjas. Įvairiomis prasmėmis.

Paprastčiausiai klausiau specialius kursus apie drabužių skalbimą ir gerai išmanau ne tik visokių skalbiklių ypatybes, bet moku naudotis ir valgomosios sodos, druskos arba acto teikiama skalbimo privalumais. Kita prasmė: esu verslo vadybos ir administravimo magistras, kaltinamas pinigų „plovimu“. Profesionalus „plovėjas“ ir „skalbėjas“, iš kurios pusės bežiūrėtum. Taip. Prieš šešerius metus dar buvau kaltinamas ir organizuotu nusikalstamumu. Bet šitie kaltinimai subliuško.

Nėra čia kuo didžiūotis. Bet kartais praverčia.

Kai 2009-aisiais, būnant Lukiškių tardymo izoliatoriuje-kalėjime, per televizorių parodė reportažą apie areštuotą keturiasdešimties žmonių grupuotę (krūvos ginklų, pinigų ir baisiais veidais žmonių), o aš buvau kaltinamas kaip vienas iš šitos grupuotės organizatorių, tiesą sakant, man buvo labai gerai. Kalinių pasaulyje galėjau jaustis saugus ir ramus. Net prižiūrėtojai ėmė atsargiau su manimi elgtis.

Taip, aš naudojausi šia padėtimi. Galima į tai žiūrėti kaip į visišką blogį ir manęs nekęsti, sakyti, kad esu bailsus žmogus, išsigimėlis, antikristas ir dar visoks koks, bet galima į visa tai

pažvelgti ir iš kitos pusės: kaip į Dievo duotą dovaną ir apsaugą. Staiga, visai netikėtai įgavau galingą užnugarį. Iš kur jis – iš dangaus? Iš požemių? Iš niekur? Ar tai keturiasdešimties ginkluotų asmenų grupuotė, ar koks papokštauti sumąstęs angelas sargas? Dangiškas humoras, kurio žmogutis negali suprasti. Kokia pagalba – kada ir kodėl – bus man atsiųsta įvairiais gyvenimo tarpsniais, įvairiose situacijose, užribiuose? Ar sugebėsiu visa, kas man nutiks, priimti su nuolankumu, suvokdamas, kad ne aš esu savo likimo ir pasaulio, kuriame gyvenu, valdovas? Šūdas aš, o ne kalvis, ir visi, kurie manosi esą savo likimo kalviai, yra akli kaip požemio tuneliais réplinėjantys kurmiai. Ar išroposiu kada aukštyn? Ar pamatysiu debesis, ar pauostysiu gėlyne prie namo besiskleidžiančių rožių žiedus?

Keistai lupasi oda.

Ant sprando ir pečių (tose vietose, kur prieš savaitę stipriai įdegiau) – tarsi balto vaško lašeliai. Pabrūžinus nusilupa. Tirpstu kaip kokia žvakė.

Po to, ką šiandien užrašiau apie ginkluotą gaują, gal reikėtų sakyti ne „tirpstu kaip žvakė“, o „keičiu odą tarsi kokia gyvatė“.

Žinau, kad daug kas taip apie mane ir pasakys. Bet aš pats apie save taip nesakysiu. Nes neturiu pavydo sau, kaip visokie manęs nekentėjai kad turi pavydą (neapykantą?) man. Čia ir yra esmė. Ne vietoje parašytas, prieš daugel metų apturėtas praregėjimas: tai, kas yra iš gyvatės (šėtono), neapkenčia – visko, įskaitant ir save patį; tai, kas yra iš Dangaus karalystės, myli, išpažįsta nuodėmes, atgailauja; – – tai, kas yra iš gyvatės, niekada neatleidžia, tai, kas yra iš Dangaus karalystės,

visada atleidžia, yra atleidęs viską į priekį, į šimtmetį, į begalybę.

Kaip gražiai gretimame sklype žydi akacija.

Ant laidų priešais mano langą tupi paukščiukas ir žiūri į mane – spaudau klaviatūros klavišus, o jis kraipo galvytę, tarsi mėgintų suprasti, ką darau.

23:17. Trys kąsniai juodo šokolado su riešutais. Jau beveik visai sutemo. Šilta.

Sėdžiu antrame aukšte, viduriniame kambaryje. Alės kambaryje. Taip jis vadinosi prieš septynerius metus. Ir dar keletą metų po to. Iš šio kambario mano mama išvyko į paskutiniąją gyvenimo kelionę. Į ligoninę. Rodės, tik laikinai. Tą dieną tikrai nemaniau, kad ji iš kambario išvyksta suvisam.

Lygiai kaip nemaniau ir apie Ramunės mamą.

Išvažiavo iš to paties kambario. Eiliniam pasitikrinimui onkologijos ligoninėje. Rodėsi, kad sveiksta po operacijos ir švitinimų. Paguldė į ligoninę nuodugnesnei patikrai. Operavo dar kartą. Į kambarį, kuriame dabar sėdžiu aš, daugiau nebe-grįžo.

Tuos du kartus labai aiškiai supratau, kaip viskas yra trapu, kaip nieko nežinau, kokia aklybė yra žvelgiant į ateitį.

Ne visai aklybė. Migla, kuri kartais nuleidžiama ant mūsų, kad nematytume, nesuprastume ir nežinotume, kas vyksta.

Mes žinome, kas bus.

Kol tai, kas bus, yra gana toli, galime aiškiai matyti. Kuo labiau artėjame prie to, kas bus, tuo prasciau matome. Atėjus laikui tarsi kokioms bitėms avilyje mums apdūmija akis ir sąmones, kad nesipriešintume, negeltume, nekovotume ir nežūtume.

Kai ateina bitininkas ir tvarko mūsų gyvenimo korius, šnoppuojame apduję nuo dūmų ir nesuprantame, kas vyksta.

Bitininkas nukelia avilio padangtę ir ankštas mūsų kambarelis atsiveria į kitą, sunkiai suvokiamą erdvę ir laiką – beerdvę ir belaikę.

Esu žiūrėjęs į ten plačiai atmerktomis akimis.

Ir neišsižadėsiu šito regėjimo.

2015 m. birželio 14 d., sekmadienis

Pats ir budžiu.

Kaži kodėl nesudarau budėjimo grafikų, nepaskirstau darbų, tai pats ir budžiu prie bažnyčios durų. Jau kelintas sekmadienis.

Gražu, saulėta, karšta. Uodžiu žydinčių gėlynų kvapą. Skaičiuoju besileidžiančius lėktuvus – tupia maždaug kas penkios minutės, paskui kokių dvidešimties minučių tarpas, tada vėl kas penkios minutės – trys, keturi lėktuvai.

Sveikinuosi su skubančiais į sekmadieninį tarnavimą broliais ir seserimis Kristuje.

Gretimame sklype atitrūko kaimynų šuo. Toks vilkšunis mišrūnas. Patenkintas uostinėja patvoriuis. Pamatęs artėjantį mane ima loti. Kalbinu jį. Prireikia kelių minučių, kad įgautčiau jo „pasitikėjimą“, kad „susidraugautume“.

Man patinka bendrauti su šunimis.

Tai ir bendrauju.

Jis nubėga savo keliais. Laikas nuo laiko sugrįžta prie manęs. „Pasikalbame“.

11:45. Iš miesto parlinguoja vilkšunio šeimininkas. Gero-

kai išgėręs. Eiti jam sunku. Išvydęs savo šeimniną vilkšunis tiesiog netveria iš džiaugsmo. Koks atsidavimas ir paklusnumas. Šuo nieko neišmano apie tai, jog esti visokių šeimninų: geriančių ir blainininkų, spardančių šunis ir nespardančių. Kiekvienam šuniui savi namai. Ir kiekvienam šuniui (kaip ir žmogui) visur gerai, bet namuose geriausia.

Žmogus su šunimi nulinguoja trobos link. Prižiša savo augintinį. Tas vis dar labai džiaugsmingas.

Galvoju, kad ir žmogus taip – pakliūva kokio šeimnininko globon: vienas vienokios dvasios, kitas – kitokios. Džiaugiamės kaip šuniukai. Kaip šuniukai, prižišti už pavadėlių, dažnai nesuprantame, kad pakliuvome į bėdą.

Dievas suteikia mums laisvę. Nukarpo visus pavadėlius, pančius ir grandines. Išlaisvina. Tik mes bijome būti laisvi. Pauostinėjame patvoriais ir, žiūrėk, dažnas grįžtame atgal į savo ankštą šuns būdą.

12:00. Mano budėjimo laikas baigiasi. Galiu užrakinti duris ir kilti į antrą aukštą – prie sekmadieninio tarnavimo dalyvių.

O haskio akys neaiškios.

Tą supratau prieš savaitę, svečiuodamasis Vartų kaime, Lazdijų rajono mero sodyboje.

Glosčiau ten gyvenantį haskių veislės šunį, kalbinau, jis žiūrėjo į mane mėlynomis išplaukusiomis akimis, bet „kontaktas“ buvo kitoks negu su Vakarų Europos veislių šunimis. Haskis žiūrėjo į mane, bet kartu ir kažki kur toli, į erdves, kuriose manęs nėra, kuriose veikiausiai apskritai nėra žmonių. Jis tik iš dalies prisirišęs prie žmogaus. Pusiau žmogaus draugas, pusiau nepriklausoma, neprijaukinama būtybė.

Pirmą kartą haskių veislės šunį pamačiau 2003-iaisiais Veronoje.

Tvyrojo baisus karštis. Su Ramune vaikščiojome perkaitusiomis gatvėmis mėgindami rasti viešbutį, kuriame buvome apsistoję. Atrodė, lengvai rasime, bet ėjome, ėjome ir nuklydome nežinia kur. Nemokėjome išsikviesti taksi, o stovinčių ar važiuojančių pro šalį lyg tyčia niekur nebuvo.

Tada prie upės pamačiau vilką. Tokį šviesų, kaip iš kokios pasakos. Karštis jam buvo nė motais – bent jau man tada taip pasirodė. Paskui dar pasirodė, kad tas „vilkas“ turi šeiminką. Pagalvojau: stebuklas, italai prisijaukina vilkus. Ir kaip tik tada mudu su žmona įėjome į labai keistą kvartalą: neaukšti – dviejų, trijų aukštų – namai, siaura gatvelė ir iš tų namų į gatvelę išėjusių daugybė tamsiaodžių vyrų (ne juodaodžių, o tamsiaodžių – tokie nei europiečiai, nei afrikiečiai). Jie iš visų pusių žvelgė į einančius mudu su žmona ir mums buvo tikrai nejauku. Iš tų žmonių žvilgsnių sklido kažkiška vilkiška grėsmė.

Po kiek laiko atsitiktinai pavyko susistabdyti pravažiuojantį taksi automobilį.

Kuo įdėmiau skaitau šv. Kryžiaus Jono „Kopimą į Karmelio kalną“, tuo labiau negaliu atsistebėti: jis užrašė tai, ką ir aš šiek tiek galėjau justti savo gyvenime. Jis užrašė tai, ką paskutinius septynerius metus mėginu užrašyti savo kūriniuose.

Jokiu būdu nesilyginu su šiuo garbingu autoriumi, nes aš tik kliedžiu į tą pusę, tik nujaučiu tai, ką jis užrašė tiksliai ir aiškiai. Antros „Kopimo į Karmelio kalną“ knygos 23–25 skyriai, ypač ta vieta, kur šv. Kryžiaus Jonas kalba apie tamsoje žaibo blyksnio apšviestus daiktus ir reiškinius, kuriuos žmogus ima ir neti-

kėtai pamato, iki tol net nenumanęs apie jų egzistavimą, – juk tai mano knygos „Kai sėlinsi manęs“ pagrindinė tema:

vieną sekundę
viskas sustoja
ir atsiveria ir
jau viską žinau

bet kita sekundė
vėl viską nuneša
Viešpatie kaip man gyvent
tarp apreiškimo ir kasdienybės

Ir iki šiandien vis dar nežinojau, kaip gyvent tarp apreiškimo ir kasdienybės, kaip nepamesti to/tų apreiškimo/ų. Bijojau pamesti. O šv. Kryžiaus Jonas sako: pamesk, jokių būdu neįsikibk į tuos praregėjimus, nemanyk, kad tai yra kažkas ypatingai svarbaus, nes net ir didžiausi praregėjimai yra niekis lyginant su tuo, į kur galiausiai yra pašauktas tikintis žmogus. Net ir didžiausi praregėjimai Dievo tobulybės akivaizdoje tėra sunkūs inkarai, gramzdinantys mus atgal.

Kaip norėčiau nukirpti visus savo inkarus. Visus, apie kuriuos rašau ir šiuose užrašuose. Kaip aš maluosi – tarp inkarų ir aitvarų, tarp durpių ir aukštybių – gravitacija, sproginimas, kuris mane vieną kartą (labai to tikiuosi) išsvies iš šitos baisyos orbitos. Kol būsiu gyvas, mėginsiu ir kovosiu, kad taip įvyktų. Mano jėgos ir pastangos yra niekis, jokio sproginimo pats nesukursiu, nes viskas priklauso nuo Dievo valios. Bet mokysiuosi pamokas, kurias turiu išmokti, ir kovosiu iššiepęs dantis, – kad

ir kiek beatsirastų naujų inkarų, vis veršiuosi aukštyn, plėšysiu savo buvimo mėsas mėgindamas ištrūkti, arba kantriai stovėsiu, sustingęs, nuleidęs galvą – kaip į kalnų upės dugną įsmeigta katana: tegu šaltas ir sraunus kalnų upės vanduo išgalanda mane žūtbutinei kovai.

Esu karys.

Nevalia to pamiršti.

2015 m. birželio 15 d., pirmadienis

Šiąnakt sapnavau labai sujaudinusį sapną.

Sapnavau, kad mudu su žmona gulime mūsų senajame bute Parko gatvėje. Sapne žinau, kad jau daug metų čia negyvename ir grįžome tik trumpam: nes praradome visą kitą turtą ir nebeturime daugiau kur gyventi. Taip pat sapne žinau, kad ir šitą butą Parko gatvėje praradome ir dabar čia gyvensime tik kelias dienas – kaip kokie svečiai. Tada atrodo, kad jau nubudau. Tačiau nubudau tame pačiame bute Parko gatvėje. Nubudęs žiūriu į šalia miegančią žmoną ir mane ima draskyti toks intensyvus gailestis ir gaudumas, kad net sapne yra sunku visa tai atlaikyti. Ne turto praradimo gailestis, o kažkoks aiškus suvokimas, kad niekada negalėsiu grįžti atgal, kad per visą mūsų bendro gyvenimo laiką nesu pakankamai aiškiai pasakęs žmonai, kokia ji man yra brangi, kaip ją myliu, jaučiuosi taip, tarsi savo žmonos nesugebėjau nuo kažin ko apsaugoti, apginti, jaučiu, kaip iš mūsų dabar atima mūsų gyvenimus, ne, ne taip – tai aš griauanu praeitį, kažin ką nesugrąžinamai atimu iš ramiai šalia miegančios žmonos, ir „žmona“ čia ne

visai tikslu – iš mylimosios, jaunos mergaitės, kuri žengė į gyvenimą šiame pasaulyje prieš keliasdešimt metų – mat visas laikas, kol dar nebuvo kartu, ir gyvenimo drauge laikas, visokie mūsų bendro gyvenimo lūkesčiai ir viltys, visai paviršė per dvidešimt mūsų bendro gyvenimo metų, dabar vienu metu apgula mane ir spaudžia sielą – jausmas švarus, kažki koks apvalantis, skaistinantis, bet toks intensyvus, kad sunkiai įmanoma išlaikyti – imu verkti, matau visa, kas buvo mūsų gyvenime iki šiol, matau, kas bus, matau, kaip mirštu aš, kaip miršta Ramunė – mėginu su ja kalbėtis, bet tai neįmanoma – esam šalia vienas kito, tačiau tarp mūsų yra mums neleidžianti susisiekti begalybė, esam bejėgiai toje begalybėje – vis dar verkiu.

Tada iš tikro nubundu. Pasidaro lengviau.

Sapnas.

Per visą laiką, kai persikėlėme gyventi į namą, mūsų butą Parko gatvėje sapnavau pirmą kartą. Esu sapnavęs panašios „tematikos“ sapnų. Bent keletą kartų esu sapnavęs, kad grįžtame gyventi į šeimyninį bendrabutį Saulėtekio alėjoje. Tie sapnai visad yra baugūs, emociškai sunkūs – kažkokio pralaimėjimo, negalėjimo ištrūkti iš slegiančio ciklo ir gyvenimo pasikartojimų sapnai. Grįžti į praeitį man visada baisu ir sunku. Dabar, kai parašiau tai ir ėmiau galvoti... Taip, kokie devyniasdešimt penki procentai grįžimo į praeitį sapnų emociškai man yra labai sunkūs. O tie penki likusieji procentai? Gal ne penki, gal kokie trys procentai... Prisimenu keletą sapnų, kuriuose kalbuosi su savo mirusia mama, sapne ji gyva, prisiglaudžiu prie jos, žinau, kad sapnuoju, žinau, kad ji yra mirusi, ir kad toji „mama“, prie kurios sapne prisiglaudžiu, tėra mirė, bet visa tai žinodamas dar labiau prie jos glau-

džiuosi ir nenoriu nubusti – dar truputėlį pabūsiu nenubudęs (taip galvoju sapne).

Paskutiniuosius septynerius metus sapnuodamas beveik visada žinau, jog sapnuoju, ir dažniausiai netgi galiu „režisuoti“ tolesnį sapno vyksmą: pavyzdžiui, jeigu mane puola pikti šunys, galiu pakilti aukštyn taip, kad jie manęs nepasiektų ir negalėtų įkąsti; jeigu užpuola kokie plėšikai, tai per sapną pasakau: „gerai, dabar būsiu karatistas“ ir išguldu tuos plėšikus; dar būna labai įdomu, kai reikia susikalbėti su kitais žmonėmis kokiomis nors man nežinomomis kalbomis: pasakau sau – „dabar tegu bus taip, kad moku šitą kalbą“ ir kalbu ta kalba; panašiai būna su muzikos instrumentais – galiu groti kuo tik noriu, o drauge tarsi žiūrėti į save iš šalies ir stebėtis: tik pamanyk, kaip viskas pavyksta.

„Žinojimą“, kad sapnuoju, sapne galiu prarasti tik vienu atveju – jeigu susapnuoju, kad nubudau. Kartais pakanka vieno nubudimo, o kartais reikia nubusti kelis kartus, tai yra kiekvieną kartą vis iš naujo – kai tik pradėdu suprasti, kad sapnuoju.

Yra teritorijų, vaizdų, jausmų, kuriuos atpažinęs suprantu, kad tai egzistuoja tik mano sapnuose, ir tai atpažinęs kartais mėginu tas „teritorijas“ tyrinėti. Čia dabar apie tai rašau todėl, kad yra tokia sapnuose mane jaudinanti „teritorija“, kiek susijusi su minėtu butu Parko gatvėje. Tai ne tas butas, kuriame prieš septynerius metus su šeima gyvenome, o kažkoks kitas, tiksliau, didžiulis daugiabutis, į kurį sapne galima įeiti per tą pačią laiptinę, per kurią įeinama į tikrąjį mūsų butą Parko gatvėje. Galima įeiti per tą pačią laiptinę ir dar per plyšį sienoje netoli tikrojo mūsų buto balkono. Kai per sapną man pavyksta įeiti į tą realybėje neegzistuojantį daugiabutį, jaučiuosi taip pat

grįžęs į praeitį – tarsi ten mano gyventa, – bet šitas grįžimas nesukelia jokių slegiančių emocijų. Ten įėjus, ima vertis kažki kokie apartamentai, neva mano įrengti kambariai, kuriuose jaučiuosi labai gerai – tarytum praplatėjo mano pasaulis, tarytum mano gyvenime atsiranda naujos galimybės, „turtai“, kurių iki pakliūdamas ten net neįtariau turįs.

Parašęs „turtai“ prisiminiau vieną įdomiausių viso mano ligšiolinio gyvenimo sapnų.

Maždaug prieš metus sapnavau, kad esu dideliame (begaliniam?) miške. Medžiai – fantastinio dydžio, dangaus nematyti, tiesą sakant, nėra nei žemės, nei dangaus – tik didžiuliai didžiuliai, neišpasakyto storumo kamienais medžiai ir teka upė, einu tarp tų medžių tarsi oru, visur prietema, net ne prietema, greičiau juoduma, tik keista, kad toje juodumoje netamsu – viską galiu matyti kaip šviesoje, taigi einu palei upę tarp medžių – iš pradžių oru, paskui po kojomis ima atsirasti gruntas, pakliūnu į visišką ūksmę, pasiklystu, ir staiga tarp medžių atsiveria kiek erdvesnė vieta, kurioje auga didelis, bet už visus kitus gerokai mažesnis medis, – prieinu ir matau, kad ant jo tupi visokie paukščiai – tokie didingi, spalvoti, jie visi kalbina mane – nežinau, kokia kalba, kažkokia nežmogiška kalba. Imu su jais kalbėtis – pasirodo, moku jų kalbą, ne kalbą, o daugybę visokių keisčiausių kalbų (ir šiame sapne nežinau, net neįtariau, kad sapnuoju). Paukščiai kviečia mane praskleisti tankią medžio lapiją, aš ją praskleidžiu – tai vienoje, tai kitoje vietoje. Visur, kur tik praskleidžiu lapus, randu keisčiausių vaisių ir vis naujų paukščių, kurie su manimi kalbasi.

Tokios ramybės ir netgi palaimos, kokią patyriau tame sapne, nesu niekada niekur jautęs – kažki kokia pilnatvė, gyvybės gausa, tobulumas. Prisimenu, kad medis buvo žalios spalvos, o

dauguma paukščių – auksinės spalvos. Paukščiai daugiausia ne mūsų kraštų – visokie povai, fazanai, ereliai – dideli, auksinės spalvos. Vaisiai irgi auksinės spalvos. Gali būti, kad ta auksinė spalva reiškė ne tiek spalvą, kiek saulės švytėjimą, nes prisimeniu, kad visur, kur tik praskleisdavau lapus, švytėjo saulė – iš paukščių ir iš vaisių. Paskui per sapną tarsi „įėjau“ į medį, vaikščiojau po jį sklaidydamas ūksmingus lapus, o medžio apačioje – prie kamieno (po manimi), kur tekėjo upė, – ėmė rinktis daugybė visokių miško žvėrių – taip pat auksinės spalvos: meškos, vilkai, stirnos, liūtai, begemotai... Miško gyvūnai taip pat su manimi kalbėjosi. Visi – ir gyvūnai, ir paukščiai buvo poromis – po du.

2015 m. birželio 16 d., antradienis

Šiandien stengiuosi anksčiau išeiti iš darbo.

Graži, saulėta diena. Jau pusantros savaitės saulėtas oras lyg tyčia būna kaip tik tuo metu, kai negaliu degintis: esu arba darbe, arba bažnyčioje, ar kokiuose renginiuose.

Iš darbo pavyksta išvažiuoti prieš šešioliktą valandą.

Važiuodamas klausau Lietuvos radijo pirmosios programos. Penkios minutės po keturių per šią programą kartoja sekmdieninę „Literatūros akiračių“ laidą, kurioje Mindaugas Nastaravičius kalbina Rimvydą Stankevičių. Tema – naujoji Rimvydo poezijos knyga „Kertinis skiemuo“.

Klausau važiuodamas automobiliu. Grįžęs namo įsijungiu kitą radijo imtuvą ir laidą baigiu klausyti jau gulėdamas priešais saulę savo terasoje.